Fyribyrgingar myndil

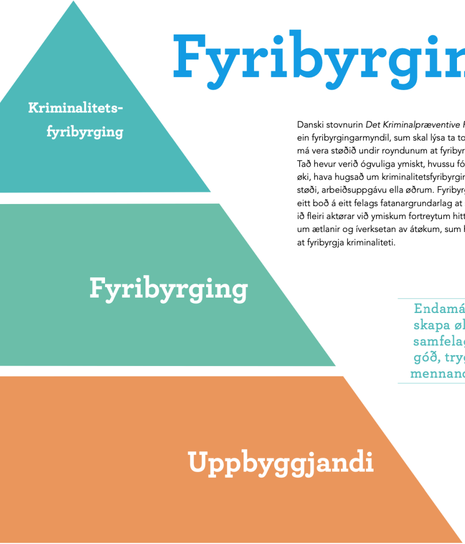

Fyribyrgingarmyndilin, ið er ástøðið, at leggja til rættis átøkini í SSP.

Danski stovnurin *Det Kriminalpræventive Råd* hevur ment ein fyribyrgingarmyndil, sum skal lýsa ta torgreiddu heild, ið má vera støðið undir royndunum at fyribyrgja kriminaliteti. Tað hevur verið ógvuliga ymiskt, hvussu fólk, ið virka á hesum øki, hava hugsað um kriminalitetsfyribyrging, alt eftir fakligum støði, arbeiðsuppgávu ella øðrum. Fyribyrgingarmyndilin er eitt boð á eitt felags fatanargrundarlag at samskifta út frá, tá ið fleiri aktørar við ymiskum fortreytum hittast og skifta orð um ætlanir og íverksetan av átøkum, sum hava til endamáls at fyribyrgja kriminaliteti.

> Endamálið at skapa øllum í samfelagnum góð, trygg og mennandi kor.

SOLEIÐIS VERÐUR MYNDILIN BRÚKTUR

Myndilin kann gera tað lættari at fáa eina felags fatan sum støði undir teimum fakligu viðgerðunum, sum alla tíðina fara fram innan SSP. Eitt nú um, hvussu tey ymisku átøkini skulu raðfestast, hvør faklig umhugsan skal vera grundarlag undir einstøku átøkunum o.a.

Myndilin lýsir tørvin á at fáa tey trý stigini at hanga saman – tey uppbyggjandi átøkini skulu styðja upp undir tey fyribyrgjandi átøkini, sum síðani skulu styðja upp undir tey kriminalitetsfyribyrgjandi átøkini.

UPPBYGGING

Hugtakið uppbygging merkir tey átøk, sum snúgva seg um:

Henda breiða allýsing fevnir um tey átøk, sum styrkja bæði samfelagið og tann einstaka grundleggjandi. At hugtakið er niðast í myndlinum vísir, at tey uppbyggjandi átøkini eru grundarsteinarnir undir fyribyrgingararbeiðnum. Tað kunna vera politisk, umsitingarlig ella privat átøk, sum kunnu vera landsumfatandi ella lokal. Átøkini á uppbyggingarstiginum kunnu í størri ella minni mun hava kriminalitetsfyribyrgjandi árin, men grundgevingin fyri teimum er sjáldan tann, at tey eru kriminalitetsfyribyrgjandi. Grundgevingin fyri átøk á hesum stiginum er fyrst og fremst, at tey hava almennan týdning og eru gagnlig fyri øll.

> Tað er sostatt ikki nóg mikið bara at gera átøk, sum eru kriminalitetsfyribyrgjandi, tí so verða vit ofta ov sein á sjóvarfallinum.

VANDAFAKTORAR OG VERNDARFAKTORAR

Vandafaktorar og verndarfaktorar verða allýstir eitt sindur ymiskt alt eftir hvørjum sambandi tað er í. DKR tekur støðið í hesum báðum allýsingunum:

Ein vandafaktorur boðar frá øktum sannlíkindum fyri kriminaliteti seinni. Gransking ger mun á einstaklingafaktorum, familjufaktorum, umhvørvisfaktorum og bygnaðarfaktorum. Lág sjávsstýring er eitt dømi um einstaklingavandafaktor, meðan rúsmisnýtsla hjá foreldrunum er ein familjuvandafaktorur.

Ein verndarfaktorur boðar frá lítlum sannlíki fyri kriminaliteti seinni og tekur burtur ella minkar árinið av vandafaktorum. Eisini her ger granskingin mun á einstaklingafaktorum, familjufaktorum, umhvørvisfaktorum og bygnaðarfaktorum. At hava eina jaliga sjálvsfatan er dømi um ein einstaklingaverndarfaktor, og tað at hava jalig viðurskifti við foreldrini er eitt dømi um ein familjuverndarfaktorur.

Allýsingin
íblástur frá David P. Farrington,
„Saving children from a life of Crime". 2007